

TIIVISTELMÄ

Tämä tiivistelmä antaa yleiskuvan siitä, mitkä ovat liikkeeseenlaskijan näkemyksen mukaan liikkeeseenlaskijaan ja sellaisiin joukkovelkakirjoihin ja sertifikaatteihin (yhdessä "**Arvopaperit**"), jotka voidaan laskea liikkeeseen ohjelmaesitteen mukaisesti, liittyvät tärkeimmät ominaisuudet ja riskit. Tiivistelmä ei kuitenkaan ole tyhjentävä, ja sitä on pidettävä ohjelmaesitteen johdantona. Sijoittajien tulee perustaa Arvopapereita koskeva sijoituspäätöksensä ohjelmaesitteeseen kokonaisuutena (mukaan lukien kaikki sitä koskevat täydennykset) sekä lopullisiin ehtoihin.

Commerzbank Aktiengesellschaft ("**Liikkeeseenlaskija**", "**Pankki**" tai "**Commerzbank**", yhdessä konserniyhtiöidensä kanssa "**Commerzbank-konserni**" tai "**Konserni**") voi joutua siviilioikeudelliseen vastuuseen tämän tiivistelmän ja sen käännösten osalta vain, jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epä johdonmukainen ohjelmaesitteen muihin osiin ja lopullisiin ehtoihin nähden.

Mikäli jossakin Euroopan talousalueen jäsenvaltion tuomioistuimessa nostetaan ohjelmaesitteen ja asianomaisten lopullisten ehtojen sisältämiä tietoja koskeva kanne, kanteen nostanut sijoittaja voidaan velvoittaa maksamaan ohjelmaesitteen (mukaan lukien kaikki sitä koskevat täydennykset) ja lopullisten ehtojen käännöskustannukset ennen oikeudenkäynnin aloittamista sen maan kansallisen lainsäädännön nojalla, jossa kanne nostetaan.

YHTEENVETO RISKITEKIJÖISTÄ

Ohjelman mukaisesti liikkeeseen laskettujen Arvopapereiden ostamiseen liittyy tiettyjä riskejä. Riskitekijät sellaisten Arvopapereiden osalta, jotka edellyttävät niiden erityisen rakenteen vuoksi yksityiskohtaista riskitekijöiden kuvausta, kuvataan jäljempänä kuvattujen riskitekijöiden lisäksi tällaisia Arvopapereita koskevissa lopullisissa ehdoissa.

Kenenkään ei tulisi hankkia Arvopapereita ymmärtämättä niiden mekaniikkaa ja sitä, missä laajuudessa sijoittajalle voi aiheutua tappioita. Jokaisen Arvopapereiden ostajan tulisi tarkkaan harkita, ovatko Arvopaperit hänelle sopivia ottaen huomioon ostajan tilanne ja taloudellinen asema. Tähän liittyen sijoittajien tulisi ottaa huomioon Arvopapereihin sijoittamiseen liittyvät riskit (liikkeeseenlaskijaan sekä Arvopapereiden lajiin ja/tai kohde-etuuksiin liittyvät riskit) sekä muu ohjelmaesitteeseen sisältyvä tieto, mukaan lukien kaikki sitä koskevat täydennykset sekä lopulliset ehdot.

Ohjelmaesitteessä, sitä mahdollisesti koskevassa täydennyksessä ja/tai asianomaisissa lopullisissa ehdoissa mainitun yhden tai useamman riskin taikka muun riskin toteutuminen voi johtaa olennaisiin ja pysyviin tappioihin ja Arvopaperin rakenteesta riippuen jopa sijoittajan sijoittaman pääoman menettämiseen kokonaisuudessaan.

Nämä varoitukset riskeistä eivät korvaa sijoittajan pankin, juridisen neuvonantajan tai liiketoimintaan tai verotukseen perehtyneen asiantuntijan neuvoja, jollaisia sijoittajan tulisi kaikissa tapauksissa hankkia kyetäkseen arvioimaan Arvopapereihin sijoittamisen seuraukset. Päätöstä sijoittamisesta ei tulisi tehdä ainoastaan tässä ohjelmaesitteessä, sitä mahdollisesti koskevassa täydennyksessä tai lopullisissa ehdoissa esitettyjen riskivaroitusten perusteella, koska tällainen informaatio ei voi

korvata yksilöllisiä neuvoja ja informaatiota, joka on räätälöity kulloisenkin sijoittajan vaatimusten, tavoitteiden, kokemuksen, tiedon ja olosuhteiden mukaisesti.

Arvopapereihin liittyviä riskitekijöitä

Arvopaperit voivat olla epävakaita instrumentteja, ja niihin voi liittyä **riski sijoitetun pääoman** (mukaan lukien siihen liittyvät kulut) **menettämisestä osittain tai kokonaan**. Arvopaperit eivät välttämättä sovellu kaikille sijoittajille. Jokaisen Arvopapereihin sijoittavan tulee määritellä kyseisen sijoituksen sopivuus oman tilanteensa perusteella. Jokaisella mahdollisella sijoittajalla tulisi olla erityisesti

- a) tarpeeksi tietoa ja kokemusta arvioidakseen järkevästi Arvopapereita ja niihin kohdistuvan sijoittamisen hyviä puolia ja riskejä sekä tämän ohjelmaesitteen, sitä mahdollisesti koskevan täydennyksen ja lopullisten ehtojen sisältämää tai niihin viittauksin sisällytettyä tietoa,
- b) käytettävissään sopivia analyttisiä välineitä ja tietämystä arvioidakseen oman taloudellisen tilanteensa perusteella Arvopapereihin sijoittamista ja Arvopapereiden vaikutusta arvopaperisalkkuun kokonaisuutena,
- c) riittävät taloudelliset resurssit ja maksuvalmius voidakseen kantaa Arvopapereihin sijoittamiseen liittyvät riskit,
- d) kyky ymmärtää perusteellisesti Arvopapereiden ehdot sekä olla perehtynyt kaikkien asianomaisten kohde-etuksien ja rahoitusmarkkinoiden käyttäytymiseen, sekä
- e) kyky arvioida (joko yksin tai talousasioihin perehtyneen neuvoantajan avulla) mahdollisia taloudellisia, korkotasoon liittyviä sekä muita seikkoja koskevia tulevaisuudennäkymiä, jotka voivat vaikuttaa sijoituksen arvoon, ja kyky kantaa siihen liittyvät riskit.

Yleiset riskit

Arvopapereiden liikkeeseenlaskuhinta perustuu Liikkeeseenlaskijan sisäisiin hinnoittelumalleihin ja voi olla korkeampi kuin Arvopapereiden markkina-arvo johtuen välityspalkkioista ja/tai muista arvopapereiden liikkeeseenlaskuun ja myyntiin liittyvistä maksuista (mukaan lukien jakelijoille tai kolmansille osapuolille maksettavat taikka Liikkeeseenlaskijan saamat palkkiot) sekä Liikkeeseenlaskijan Arvopapereista johtuvien velvoitteiden suojaamiseen liittyvistä määristä, ja hinta, jolla henkilö on valmis hankkimaan tällaisia Arvopapereita jälkimarkkinoilta, voi olla matalampi kuin tällaisten Arvopapereiden liikkeeseenlaskuhinta. Lisäksi asianomaisten markkinaosapuolten hinnoittelumallit voivat poiketa toisistaan tai tuottaa erilaiset lopputulokset.

Mikäli Liikkeeseenlaskija tai sen tytäryhtiö tai osakkuusyhtiö toimii indeksin ylläpitäjänä tai laskenta-asiamiehenä, laskenta-asiamiehen ja arvopaperinhaltijoiden tai indeksin ylläpitäjän ja arvopaperinhaltijoiden välillä voi esiintyä eturistiriitoja. Lisäksi Liikkeeseenlaskijan tai minkä tahansa sen tytäryhtiön tai osakkuusyhtiön tekemä liiketoimi voi johtaa eturistiriitaan, joka voi vaikuttaa Arvopapereiden arvoon.

Suojaamistoimenpiteillä tai muilla Liikkeeseenlaskijan tai minkä tahansa sen tytäryhtiön tai osakkuusyhtiön tekemillä toimenpiteillä voi olla merkittävän haitallinen vaikutus Arvopapereiden arvoon.

Sijoittajat eivät välttämättä pysty tekemään liiketoimia, jotka suojaavat heitä Arvopapereihin liittyviltä riskeiltä tai rajoittavat kyseisiä riskejä.

Arvopapereiden markkinoihin vaikuttavat taloudelliset olosuhteet ja markkinatilanne, korkotasot, valuuttakurssit ja inflaatioprosentti Euroopassa ja muissa teollisuusmaissa. Ei ole varmuutta siitä, että tapahtumat Euroopassa tai muualla eivät aiheuttaisi markkinavolatiliteettia tai että tällainen volatiliteetti ei vaikuttaisi haitallisesti Arvopapereiden arvoon, tai että taloudellisella tai markkinatilanteella ei olisi mitään muita haitallisia vaikutuksia Arvopapereiden arvoon.

Mahdollisen markkinatakaajan noteeraama Arvopapereiden hinta ei ole määritelty kysynnän ja tarjonnan periaatteen mukaan eikä välttämättä vastaa Arvopapereiden teoreettista arvoa.

Ei ole varmuutta siitä, että Arvopapereille taataan markkinat. Vaikka markkinatakaaja noteeraisi säännöllisesti mihin tahansa liikkeeseenlaskuun kuuluvien Arvopapereiden osto- ja myyntihinnat, Liikkeeseenlaskija ei sitoudu oikeudellisesti tällaiseen hintatasoon tai hintojen noteeraukseen. Sen vuoksi sijoittajienkaan ei tulisi luottaa siihen, että he voivat myydä Arvopaperinsa tietynä hetkenä tai tiettyyn hintaan niiden voimassaoloaikana.

Annin lopullisissa ehdoissa määritelty tarjousmäärä ei ole merkki siitä, kuinka paljon Arvopapereita tullaan todellisuudessa laskemaan liikkeeseen, eikä sijoittajien tulisi tehdä tarjousmäärän perusteella johtopäätöksiä Arvopapereiden likviditeetistä jälkimarkkinoilla.

Mikäli Arvopapereiden hankinta rahoitetaan lainoilla ja Liikkeeseenlaskija laiminlyö Arvopapereihin liittyviä maksuja tai hinta laskee huomattavasti, sijoittajan ei tule ainoastaan hyväksyä aiheutuneita tappioita mutta myös maksaa korot ja kuolettaa laina. Sijoittajien ei tulisi koskaan olettaa voivansa maksaa takaisin laina ja sen korko Arvopapereille suoritettavista maksuista tai – mikäli Arvopapereita myydään ennen niiden päättymistä – myynneistä saatavista tuloista.

Arvopapereihin liittyvät velvoitteet ovat Liikkeeseenlaskijan suorita, ehdottomia ja vakuudettomia sitoumuksia, ja ne oikeuttavat vähintään samaan etuoikeusasemaan kaikkien muiden Liikkeeseenlaskijan vakuudettomien ja etuoikeutettujen velvoitteiden kanssa (lakisääteisiä poikkeuksia lukuun ottamatta).

Mikäli Commerzbank on Liikkeeseenlaskijana maksukyvytön, Arvopapereiden haltijat voivat menettää sijoittamansa pääoman osittain tai kokonaan. Arvopaperit eivät kuulu saksalaisen pankkiyhdistyksen talletussuojarahaston (*Einlagensicherungsfonds des Bundesverbandes deutscher Banken e.V.*) eikä Saksan talletustakuusta ja sijoittajan korvauksesta annetun lain (*Einlagensicherungsfonds- und Anlegerentschädigungsgesetz*) tarjoaman suojan piiriin.

Liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden alentuminen voi vähentää Arvopapereiden arvoa.

Arvopapereiden ennenaikaisen lunastamisen jälkeen on mahdollista, että sijoittaja voi sijoittaa uudelleen lunastuksesta saamansa tulot ainoastaan hyvin epäedullisilla ehdoilla.

Tietyt sijoittajat voivat sijoittaa vain heidän sijoituksia koskevien lakien ja säännösten taikka asianomaisten viranomaisten valvonnan tai sääntelyn puitteissa.

Mikäli sovellettavissa lopullisissa ehdoissa niin mainitaan, Arvopaperien haltijoiden on maksettava kaikki tietyn tyyppiset Liikkeeseenlaskijaan tai Arvopaperien haltijaan kohdistetut Arvopapereihin liittyvät verot ja maksut. Liikkeeseenlaskija ei maksa Arvopaperien haltijoille ylimääräistä tällaisten verojen tai maksujen vuoksi.

Tietyntyyppiin Arvopapereihin liittyvät riskit

Seikat, jotka ovat olennaisia tämän ohjelmaesitteen mukaisesti liikkeeseenlaskettuihin Arvopapereihin sijoittamiseen liittyvien riskien arvioimiseksi, vaihtelevat riippuen liikkeeseenlaskettujen Arvopapereiden tyyppistä, kuten esimerkiksi onko kyseessä joukkovelkakirja (*Note*) vai sertifikaatti (*Certificate*) ja millainen joukkovelkakirja tai sertifikaatti on kyseessä.

Keskeinen ero toisaalta vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjojen (*Floating Rate Note*) ja korkostrukturoitujen joukkovelkakirjojen (*Interest Structured Note*) ja toisaalta kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjojen (*Fixed Rate Note*) välillä on se, että vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjojen ja korkostrukturoitujen joukkovelkakirjojen korkotuottoa ei voida ennakoita. Tuoton vaihtelun vuoksi sijoittajat eivät pysty määrittelemään vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjojen ja korkostrukturoitujen joukkovelkakirjojen tarkkaa tuottoa ostohetkellä. Siten heidän sijoitustensa tuottoa ei voida verrata kiinteään korkotuottoon perustuvaan tuottoon.

Toisin kuin varsinaisten vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjojen hinnat, käänteisten vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjojen (*Reverse Floating Rate Note*) hinnat riippuvat voimakkaasti saman maturiteetin omaavien kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjojen tuotoista. Käänteisten vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjojen hintojen vaihtelut ovat yhdensuuntaisia mutta huomattavasti voimakkaampia kuin saman maturiteetin omaavien kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjojen hintojen vaihtelut.

Arvopaperien, joilla on rajoitettu vaihtuva korko, tuotto voi olla huomattavasti matalampi kuin vastaavien Arvopapereiden, joilla ei ole rajoitusta.

Markkinakorkojen vaihteluilla on huomattavasti suurempi vaikutus ns. nollakuponkivelkakirjoihin (*Zero Coupon Notes*) kuin tavanomaisiin velkakirjoihin, sillä alennetut liikkeeseenlaskuhinnat ovat olennaisesti nimellisarvoa matalampia ja tällaisille velkakirjoille ei makseta jaksoittaista korkoa niiden voimassaolon aikana. Nollakuponkivelkakirjojen vipuvaikutuksen vuoksi ne ovat sijoituksia, joihin liittyy erityisen korkea hintariski.

Huomattavalla alennuksella tai premioilla liikkeeseenlaskettujen Arvopaperien markkina-arvolla on tapana vaihdella enemmän suhteessa korkotason yleisiin muutoksiin kuin perinteisten korkoa tuottavien Arvopaperien hinnoilla.

Lopullisissa ehdoissa mainittujen Arvopaperien ehtojen mukaisesti Liikkeeseenlaskijalla voi tietyissä tapauksissa olla oikeus oikaista Arvopaperien ehtoja tai päättää Arvopaperit ennen aikaisesti. Tällainen oikaisu voi vaikuttaa negatiivisesti Arvopaperien arvoon ja

lunastussummaan. Summa, jolla Arvopaperit lunastetaan ennenaikaisen päättymisen yhteydessä, voi olla matalampi kuin summa, jonka Arvopaperien haltijat olisivat saaneet ilman kyseistä ennenaikaista päättymistä. Ennenaikaisen päättymisen yhteydessä maksettavaan lunastussummaan voi sisältyä ennenaikaiseen päättymiseen liittyvien kustannusten aiheuttamia vähennyksiä.

Arvopaperien mahdollinen ennenaikainen päätyminen voi johtaa siihen, että lopullinen tuotto on ennakoitua alhaisempi, ja lunastussumma voi olla pienempi kuin tällaisen Arvopaperin haltijan maksama ostohinta tai nolla. Siten on mahdollista, että sijoitettu pääoma menetetään joko osittain tai kokonaan.

Liikkeeseenlaskijalla voi olla oikeus määritellä markkinahäiriö tai muu tapahtuma, joka voi johtaa laskemisen ja/tai maksun tai toimituksen viivästymiseen ja vaikuttaa Arvopaperien arvoon.

Mikäli sertifikaateilla ei ole määriteltyä maturiteettia vaan ne ovat jatkuvia (*open-ended*), niiden voimassaoloaika riippuu Arvopaperien haltijan tai Liikkeeseenlaskijan valitsemasta mahdollisesta vapaaehtoisesta lunastuksesta.

Kaksivaluuttaisten joukkovelkakirjojen (*Dual Currency Notes*) haltija, jonka Arvopaperi tai sen kohde-etuus on vieraan valuutan määräinen tai kun maksu tapahtuu vieraassa valuutassa, on altis valuutanvaihtokurssien vaihtelujen aiheuttamille riskeille, jotka voivat vaikuttaa vahingollisesti tällaisten Arvopaperien tuottoon.

Silloin kun maksettavaksi tulevat korot ja/tai rahasummat ja/tai Arvopaperien lunastamisen yhteydessä saatavat varat voidaan määritellä osallistumistason tai vipuvaikutuksen perusteella, mahdollisten sijoittajien tulee huomata, että maksettavaksi tulevien kohde-etuuksien hintojen tai tasojen vaihtelujen vaikutukset ovat suuria.

Strukturoituihin joukkovelkakirjoihin tai sertifikaatteihin sijoittaminen sisältää merkittäviä lisäriskejä, joita ei ole tavanomaisiin kiinteisiin tai vaihtuvakorkoisiin joukkovelkakirjoihin sijoittamisessa.

Mikäli tiettyyn liikkeeseenlaskuun kuuluvien strukturoitujen joukkovelkakirjojen tai sertifikaattien lopullisissa ehdoissa mainitaan, että maksut ja/tai toimitukset riippuvat kohde-etuudesta, kyseinen kohde-etuus ja siten Liikkeeseenlaskijan Arvopapereista johtuva maksu- ja/tai toimitusvelvollisuus voi olla altis merkittäville muutoksille joko kohde-etuuden arvon vaihtelujen vuoksi tai korin tai indeksin ollessa kyseessä indeksin tai korin koostumuksen vuoksi.

Mikäli tiettyyn liikkeeseenlaskuun kuuluvien joukkovelkakirjojen lopullisissa ehdoissa mainitaan, että korkotaso tai jaksottaiset maksut liittyvät yhteen tai useampaan kohde-etuuteen, maksettava korkotaso voi olla matalampi kuin korkotaso, joka maksetaan samaan aikaan liikkeeseenlasketuille kiinteäkorkoisille joukkovelkakirjoille. On myös olemassa mahdollisuus, että korkoa ei makseta lainkaan, ja mikäli pääoma on sidottu tällaiseen kohde-etuuteen, takaisin maksettava pääoma voi olla pienempi kuin tällaisen joukkovelkakirjan alkuperäinen ostohinta taikka nolla.

Strukturoidun joukkovelkakirjan tai sertifikaatin haltija voi menettää joukkovelkakirjaan/sertifikaattiin sijoittamansa pääoman osittain tai kokonaan tai hän voi menettää määrän, joka maksetaan joko päättämispäivänä tai ennenaikaisen päättymisen yhteydessä, ja mikäli pääoma on menetetty, strukturoidulle joukkovelkakirjalle/sertifikaatille ei välttämättä makseta korkoa.

Strukturoituihin joukkovelkakirjoihin ja sertifikaatteihin sijoittamisen riskeihin sisältyvät sekä kohde-etuuteen/kohde-etuuksiin liittyvät riskit että vain velkakirjoihin/sertifikaatteihin liittyvät riskit.

Strukturoidun joukkovelkakirjan/sertifikaatin kohde-etuus voi lakata olemasta tai se voidaan korvata toisella kohde-etuudella.

Lisäksi strukturoidun joukkovelkakirjan tai sertifikaatin arvo jälkimarkkinoilla on altis voimakkaammille vaihteluille ja siten suuremmille riskeille kuin muiden arvopaperien arvo, koska se on riippuvainen yhdestä tai useammasta kohde-etuudesta. Kohde-etuuden täytöntöönpano on altis useille tekijöille, mukaan lukien taloudelliset ja poliittiset tapahtumat, jotka eivät ole Liikkeeseenlaskijan kontrolloitavissa. Jälkimarkkinoilla strukturoituihin joukkovelkakirjoihin tai sertifikaatteihin vaikuttavat lukuisat tekijät, jotka eivät riipu Liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuudesta tai kohde-etuuden arvosta. Tällaisia ovat muun muassa kohde-etuuden volatilitteetti, jäljellä oleva aika joukkovelkakirjan/sertifikaatin päättymiseen, joukkovelkakirjoille/sertifikaateille maksettavat määrät sekä markkinakorot.

Lopullisissa ehdoissa voidaan edellyttää, että riippuen kohde-etuuden tai kohde-etuuksien kehityksestä tai muista ehdoista Arvopaperit voidaan lunastaa käteismaksun sijasta kohde-etuuden, minkä tahansa kohde-etuuksien tai muun arvopaperin toimituksella ("**Fyysisen toimituksen kohde**"). **Näin ollen sijoittaja ei saa Arvopaperien fyysisen toimituksen yhteydessä rahaa (mahdollisesti käteismaksun vain osittain)** vaan Fyysisen toimituksen kohteen.

Fyysisen toimituksen kohteen arvo voi olla merkittävästi alempi fyysisen toimituksen hetkellä kuin Arvopaperien ostohetkellä (tai merkittävästi alempi kuin se määrä, joka Arvopapereista on maksettu) tai hetkellä, jona päätetään, tulisiko suorituksen tapahtua fyysisenä toimituksena vai käteisellä, taikka arvopäivänä.

Sijoittajilla ei ole oikeuksia kohde-etuuden liikkeeseenlaskijaa kohtaan mitä tulee Arvopaperien Liikkeeseenlaskijan velvoitteisiin.

Kunkin kohde-etuuden arvo riippuu useista, toisiinsa yhteydessä olevista seikoista, joita ovat muun muassa taloudelliset ja poliittiset tapahtumat ja jotka eivät ole Liikkeeseenlaskijan kontrolloitavissa. Lisäksi mikäli malli, jota käytetään pääoman, preemion ja/tai maksettavaksi tulevan koron tai strukturoitujen joukkovelkakirjojen tai sertifikaattien toimitusvelvoitteiden määrittämiseen, sisältää osallistumisoikeuden tason tai vipuvaikutuksen, kohde-etuuden tai kohde-etuuksien muutosten vaikutukset kasvavat. Minkään kohde-etuuden aikaisempaa kehitystä ei tulisi pitää merkinä vastaavien kohde-etuuksien tulevasta kehityksestä strukturoitujen joukkovelkakirjojen tai sertifikaattien voimassaoloaikana. Lisäksi tiettyjen sijoittajien oikeutta sijoittaa tiettyihin strukturoituihin joukkovelkakirjoihin tai sertifikaatteihin voi olla rajoitettu lainsäädännössä tai muuten.

Indeksiin tai indeksikoriin sidotut Arvopaperit

Indeksiin tai indeksikoriin sidottuihin Arvopapereihin voi liittyä yksi tai useampi alla mainituista riskeistä:

- indeksin arvo lasketaan sen osien arvon perusteella. Indeksien koostumuksen muutos voi siten vaikuttaa haitallisesti Arvopaperien arvoon ja Arvopaperien perusteella maksettaviin rahamääriin;
- mikäli indeksin osat heijastavat ainoastaan joidenkin valtioiden tai teollisuudenalojen kehitystä, sijoittajat ovat alttiita liiallisesta keskittämisestä johtuville riskeille. Mikäli kyseisen valtion tai teollisuudenalan kehitys on epäedullista, se voi vaikuttaa indeksiin suhteettoman voimakkaasti;
- sijoittajien tulisi huomata, että indeksin valinta ei perustu Liikkeeseenlaskijan tai laskenta-asiamiehen odotuksiin tai arvioihin valitun indeksin tulevasta kehityksestä. Sijoittajien tulisi siten tehdä omat arvionsa indeksin osien ja indeksin itsensä tulevasta kehityksestä oman asiantuntemuksensa ja tietolähteidensä perusteella;
- mikäli Arvopaperit ovat sidottuja hintaindeksiin, maksettavat osingot (päinvastoin kuin kehitysindexit) eivät paranna hintaindeksin arvoa. Sijoittajat eivät siten hyödy hintaindeksin sisältäville osakkeille maksetuista osingoista tai muista varoista;
- Liikkeeseenlaskijalla ei välttämättä ole vaikutusvaltaa indeksin ylläpitäjän määrittämään indeksin koostumukseen;
- indeksin ylläpitäjä ei ole vastuussa Arvopaperien haltijoille;
- kohde-etuutena oleva indeksi ei välttämättä lukeudu rahoitusindeksiksi vaan Arvopaperin liikkeeseenlaskua varten luoduksi indeksiksi. Tällaisten indeksien ylläpitäjä ei välttämättä ole Liikkeeseenlaskijasta riippumaton ja voi siten suosia Liikkeeseenlaskijan etuja Arvopaperien haltijoiden etujen kustannuksella;
- indeksi voi koostua yhdestä tai useammasta valuutasta, jotka ovat eri valuuttoja kuin minkä määräisiä Arvopaperit ovat;
- indeksin arvon laskennassa on voitu huomioida maksuja, jotka voivat heikentää indeksin arvoa sijoittajien vahingoksi; ja
- indeksin arvoa ei välttämättä päivitetä jatkuvasti.

Osakkeisiin ja osakekoreihin sidotut Arvopaperit

Osakkeisiin ja osakekoreihin sidottuihin Arvopapereihin liittyy erityisiä riskejä, kuten riski yhtiön osoittautumisesta maksukyvyttömäksi, riski osakkeiden hintojen volatiliiteetista sekä osinkoihin liittyvät riskit. Liikkeeseenlaskija ei pysty kontrolloimaan edellä mainittuja riskejä. Osakkeiden kehitys riippuu erittäin merkittävässä määrin pääomamarkkinoiden kehityksestä,

joka puolestaan riippuu yleisestä globaalista taloudellisesta tilanteesta ja erityisemmin taloudellisista ja poliittisista oloista. Osakkeet yhtiöissä, joilla on pieni tai keskisuuri markkina-arvo, voivat olla alttiita suuremmille riskeille (esimerkiksi niiden volatiliteetista tai maksukyvyttömyydestä johtuvat riskit) kuin suurempien yhtiöiden osakkeet. Lisäksi osakkeet yhtiöissä, joilla on pieni markkina-arvo, voivat olla erittäin epälikvidejä vähäisen kaupankäynnin takia.

Osakkeet yhtiöissä, joiden lainmukainen kotipaikka on valtioissa tai joiden liiketoiminnasta merkittävä osa sijoittuu valtioihin, joiden oikeudelliset olot ovat epävakaita, ovat alttiita lisäriskeille, kuten esimerkiksi hallituksen puuttumiselle yhtiön oloihin tai yhtiön kansallistamiselle, mitkä voivat johtaa sijoitetun pääoman osittaiseen tai täydelliseen menetykseen tai tällaiseen valtioon sijoitettuun pääomaan pääsyn epäämiseen. Tällaisten riskien toteutuminen voi johtaa myös kyseisiin osakkeisiin liittyvien Arvopaperien haltijoiden osalta sijoitetun pääoman osittaiseen tai täydelliseen menetykseen.

Osakkeiden hintoihin sidottujen Arvopaperien haltijat, toisin kuin sijoittajat, jotka sijoittajat suoraan osakkeisiin, eivät saa osinkoja tai muita kohde-etuutena olevien osakkaiden haltijoille maksettavia varoja.

Joukkovelkakirjaan tai joukkovelkakirjoihin sidotut Arvopaperit

Sijoittajat, jotka ovat sijoittaneet joukkovelkakirjaan tai joukkovelkakirjoihin sidottuihin Arvopapereihin, ovat alttiita paitsi Arvopaperien Liikkeeseenlaskijan Commerzbankin luottoriskille myös kohde-etuutena olevien joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijan luottoriskille. Mikäli kohde-etuutena olevan joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskija ei suorita täsmällisesti sen joukkovelkakirjasta johtuvia velvoitteitaan tai mikäli liikkeeseenlaskija tulee maksukyvyttömäksi, voi tämä johtaa kyseisiin joukkovelkakirjoihin sidottuihin Arvopapereihin sijoitetun pääoman osittaiseen tai täydelliseen menetykseen. Lisäksi sijoittajien tulee olla tietoisia siitä, että kohde-etuutena olevan joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden heikkeneminen arvopaperien voimassaoloaikana voi heikentää merkittävästi Arvopaperien hintoja jälkimarkkinoilla.

Hyödykkeisiin sidotut Arvopaperit

Sijoittajat, jotka ovat sijoittaneet hyödykkeisiin sidottuihin Arvopapereihin, ovat alttiita merkittäville hintariskeille, sillä hyödykkeiden hinnat ovat alttiita suurille heilahteluille. Hyödykkeiden hintoihin vaikuttavat useat seikat, kuten esimerkiksi:

- useat hyödykkeiden valmistajat tai valmistajamaat ovat muodostaneet organisaatioita tai kartelleja säännöstelemään tarjontaa ja siten vaikuttamaan hyödykkeiden hintoihin. Hyödykkeiden kaupankäynti on valvontaviranomaisen tai markkinapaikan säännöstelyn kohteena, mikä voi myös vaikuttaa hyödykkeen hintakehitykseen;
- hyödykkeiden kysynnän ja tarjonnan jaksottaiset vaihtelut voivat johtaa hintojen voimakkaisiin heilahteluihin;
- varastointi- ja vakuutuskustannukset sekä verot vaikuttavat sijoittamiseen hyödykkeisiin suoraan. Lisäksi hyödykkeille ei makseta korkoja tai osinkoja;

- inflatorisella tai deflatorisella hintojen kehityksellä voi olla voimakas vaikutus hyödykkeiden hintojen kehitykseen;
- hyödykkeiden markkinat voivat olla erittäin epälikvidit, eivätkä ne siten välttämättä pysty reagoimaan nopeasti ja riittävällä tavalla kysynnän ja tarjonnan muutoksiin. Mikäli likviditeetti on matala, yksittäisten markkinoille osallistujien spekulatiiviset sijoitukset voivat johtaa hintojen vääristymiseen;
- hyödykkeitä tuotetaan yleisesti ottaen kehittyvillä markkinoilla, ja tuottamiseen vaikuttaa teollistuneiden maiden kysyntä. Tällaiseen kysynnän ja tarjonnan malliin liittyy poliittisia riskejä, joilla voi olla merkittävä vaikutus hyödykkeiden hintoihin; ja
- epäsuotuisilla sääolosuhteilla ja luonnonkatastrofeilla voi olla haitallinen vaikutus tiettyjen hyödykkeiden tarjontaan koko vuoden ajan. Tällaiseen tarjontaan liittyvät kriisit voivat johtaa voimakkaaseen ja vaikeasti ennustettavaan hintojen heilahteluun.

Rahastoon tai rahastoihin sidotut Arvopaperit

Erityisiä riskejä, jotka liittyvät Arvopaperien kohde-etuutena olevaan yhteen tai useampaan rahastoon tai rahastokoriin, ovat muun muassa seuraavat:

- rahaston kehityksestä vähennetään yleensä rahastoista sekä rahastojen sijoituksista johtuvat maksut. Tällaiset maksut voivat vaikuttaa haitallisesti Arvopaperien arvoon sekä Arvopapereiden perusteella maksettaviin rahamääriin;
- Arvopapereiden kohde-etuudet voivat olla rahastoja, jotka sijoittavat merkittävässä määrin epälikvideihin varoihin. Tämä voi johtaa vaikeuksiin laskettaessa nettoarvoa ja olennaisiin viivästyksiin Arvopaperien takaisinmaksussa sekä sijoitusten tai niiden myynnin arvon heikkenemiseen;
- kohde-etuutena oleva rahasto voi julkistaa nettoarvonsa myöhässä. Tämä voi johtaa Arvopapereista johtuvien maksujen viivästymiseen, ja sillä voi olla haitallinen vaikutus Arvopaperien arvoon;
- kohde-etuutena oleva rahasto voi olla lunastamatta tai lunastaa vain rajallisen määrän osuuksia määräajassa, millä on merkitystä Arvopapereista johtuvien maksujen laskemisessa. Tämä voi johtaa Arvopapereista johtuvien maksujen viivästymiseen, ja sillä voi olla haitallinen vaikutus Arvopaperien arvoon;
- Arvopaperit voivat kohdistua rahastoihin, jotka sijoittavat ainoastaan tai pääasiassa tiettyyn valtioon, tietyille teollisuudenalalle tai tiettyyn varallisuuslajiin. Mikäli kyseisen varallisuuslajin, valtion tai teollisuudenalan kehitys on epäsuotuisaa, se voi vaikuttaa rahaston arvoon suhteettoman voimakkaasti;
- Arvopaperit voivat olla sidottuja rahastoihin, jotka ovat eri valuutan määräisiä kuin Arvopaperit, tai rahastoihin, jotka sijoittavat muun valuutan määräiseen varallisuuteen. Sijoittajat ovat siten alttiita merkittäville valuuttariskeille;

- rahastot, jotka sijoittavat markkinoille, joiden oikeudelliset olot ovat epävakaat, ovat alttiita tietyille riskeille, kuten esimerkiksi hallituksen puuttumiselle sijoituksen kohteeseen, mikä voi johtaa osittaiseen tai täydelliseen sijoitetun pääoman menettämiseen tai sinne sijoitettuun pääomaan pääsyn epäämiseen. Nämä markkinat eivät välttämättä ole yhtä luotettavasti säänneltyjä kuin muut markkinat.

Suojarahastoihin sidotut Arvopaperit

Arvopaperit, jotka ovat sidottuja sellaisten rahastojen rahasto-osuuksiin, jotka soveltavat erityisiä riskejä sisältäviä vaihtoehtoisia sijoitusstrategioita (suoja-rahastot) (tai indeksi, joka edustaa suojarahastoa), ovat alttiita suurille riskeille. Tällaiset riskit riippuvat suojarahaston strategiasta ja sijoituksista, ja niihin sisältyvät muun muassa riittämätön läpinäkyvyys, sijoitusrajoitusten puute, keskittämisestä johtuvat riskit, vipuvaikutus, johdannaisten käyttö, epälikvidien instrumenttien lyhyeksi myynti ja kaupankäynti.

Muita kohde-etuuteen ja/tai Arvopaperien lajiin liittyviä riskejä voidaan kuvailla lopullisissa ehdoissa.

Commerzbank Aktiengesellschaftiin liittyviä riskitekijöitä

Liikkeeseenlaskija on alttiina lukuisille markkina- ja toimialakohtaisille sekä yrityskohtaisille riskeille, joilla voi toteutuessaan olla huomattava vaikutus Liikkeeseenlaskijan nettovaroihin, taloudelliseen asemaan ja tuloskehitykseen ja näin ollen Liikkeeseenlaskijan kykyyn täyttää Arvopapereista johtuvat velvoitteensa. Tällaisiin riskeihin kuuluvat:

- strategiset riskit
- entisen Dresdner Bankin integroinnista aiheutuvat riskit
- luottoriskit
- strukturoiduista luottotuotteista aiheutuvat riskit
- markkinariskit
- osakesijoituksista aiheutuvat riskit
- eläkesitoumuksista aiheutuvat riskit
- operatiiviset riskit
- tietotekniset riskit
- henkilöstöriskit
- sääntelyyn liittyvät ja oikeudelliset riskit sekä maineeseen liittyvät riskit.

Lisätietoa kustakin edellä luetellusta riskistä on osiossa "Risk Factors relating to Commerzbank Aktiengesellschaft" alkaen sivulta 30.

TIIVISTELMÄ KOSKIEN ARVOPAPEREITA

Arvopaperityypit, joita voidaan laskea liikkeeseen ohjelmaesitteen mukaisesti (ja jotka on määritetty lopullisissa ehdoissa) ovat:

1. Pääomalliset joukkovelkakirjat

a) joille

- (i) maksetaan kiinteää korkoa joko yhdeltä tai useammalta korkojaksolta tai koko joukkovelkakirjan voimassaoloajalta ("**Kiinteäkorkoiset joukkovelkakirjat**"), tai
- (ii) maksetaan korkoa, joka nousee ("**Step-Up -velkakirjat**") tai laskee ("**Step-Down -velkakirjat**") korkojaksosta toiseen, tai
- (iii) maksetaan vaihtuvaa korkoa ("**Vaihtuvakorkoiset joukkovelkakirjat**"), tai
- (iv) maksetaan korkoa, jossa korkotaso tai korkomäärä riippuu valuutanvaihtokurssista, indeksistä, joukkovelkakirjasta, osakkeesta, muusta arvopaperista, futuurista, rahastosta, straddle-strategiasta, hyödykkeestä, swap-tasosta, korkotasosta, muusta kohde-etuudesta, korista tai indeksistä, joka koostuu mistä tahansa edellä mainitusta ja/tai jollekin tai kaikille korkojaksoille lasketusta kaavasta, edellyttäen että korkojaksot, joille korkotasoa tai korkomäärää ei ole määritetty tällä tavalla, voivat olla vaihtuva- tai kiinteäkorkoisia ("**Korkostrukturoidut joukkovelkakirjat**"), tai
- (v) ei makseta korkoa ("**Nollakuponkivelkakirjat**" tai muut velkakirjat, joille ei kerry korkoa), ja

b) jolloin lunastussumma voi joko

- (i) olla nimellisarvoa vastaava, tai
- (ii) olla tietyn verran nimellisarvoa enemmän tai vähemmän, tai
- (iii) riippua valuutanvaihtokurssista, indeksistä, joukkovelkakirjasta, osakkeesta, muusta arvopaperista, futuurista, rahastosta, straddle-strategiasta, hyödykkeestä, swap-tasosta, korkotasosta, muusta kohde-etuudesta, korista tai indeksistä, joka koostuu mistä tahansa edellä mainitusta ja/tai kaavasta ("**Lunastusstrukturoidut joukkovelkakirjat**"), tai
- (iv) koostua osittain tai kokonaan arvopapereista (mukaan lukien muiden yhtiöiden kuin Liikkeeseenlaskijan liikkeeseenlaskemat arvopaperit)

käteismaksujen sijaan ("**Käänteiset vaihtovelkakirjat**" tai muut velkakirjat, joihin liittyy fyysinen toimitus),

2. Sertifikaatit, joilla on kiinteä lunastuspäivä, tai päättymättömät sertifikaatit, joilla ei ole kiinteää lunastuspäivää ("**Päättymättömät sertifikaatit**"), jolloin lunastussumma tai lisämaksut tai -toimitukset riippuvat valuutanvaihtokurssista, indeksistä, joukkovelkakirjasta, osakkeesta, muusta arvopaperista, futuurista, rahastosta, straddle-strategiasta, hyödykkeestä, swap-tasosta, korkotasosta, muusta kohde-etuudesta, korista tai indeksistä, joka koostuu mistä tahansa edellä mainitusta ja/tai kaavasta.

Lopullisissa ehdoissa mainitaan joko se, että Arvopapereita ei voida lunastaa ennen niiden määrättyä päättymispäivää (pois lukien tapahtumat, jotka on määritelty annin ehdoissa), tai se, että Liikkeeseenlaskija ja/tai Arvopaperin haltija lunastaa Arvopaperit sen mahdollisena ilmoitusaikana, tai että Arvopaperit lunastetaan automaattisesti ennaikaisesti (mikä riippuu ennalta määritellyn tapahtuman toteutumisesta). Päättymättömillä sertifikaateilla ei ole kiinteää lunastuspäivää, ja Liikkeeseenlaskija ja sertifikaatin haltija lunastaa arvopaperit antamalla ilmoituksen mahdollisena ilmoitusaikana.

Kaikki tiettyä Arvopaperien liikkeeseenlaskua koskeva olennainen informaatio, kuten Arvopaperin tyyppi ja ehdot, liikkeeseenlaskuhinta, liikkeeseenlaskupäivä, lunastuksen, korkojen tai muiden maksujen määrittelyt, mahdolliset kohde-etuudet, markkinahäiriö, toteutushäiriö, oikaisu, asiamiehet, verotus, erityiset riskitekijät, anti, clearing-järjestelmä, ISIN- tai muu kansallinen arvopaperikoodi, listaus, arvopaperien muoto ja muu informaatio ilmoitetaan annin lopullisissa ehdoissa.

TIIVISTELMÄ COMMERZBANK AKTIENGESELLSCHAFTISTA

Commerzbank Aktiengesellschaft on Saksan lainsäädännön mukainen osakeyhtiö. Pankin rekisteröity toimipaikka sijaitsee Frankfurt am Mainissa, ja sen pääkonttori sijaitsee osoitteessa Kaiserstrasse 16 (Kaiserplatz), 60311 Frankfurt am Main, Saksan liittotasavalta (puhelin: +49 (0)69 136-20). Pankki on rekisteröity Frankfurt am Mainin paikallisen alioikeuden ("*Amtsgericht*") kaupparekisteriin numerolla HRB 32 000.

Commerzbank on merkittävä yleispankki. Sen tuotteet ja palvelut yksityis- ja yritysasiakkaille ulottuvat pankkitoiminnan kaikille alueille. Pankki toimii myös – osittain tytäryhtiöidensä kautta – erityisaloilla, joista voidaan mainita kiinnityspankki- ja kiinteistöliiketoiminta, leasing-toiminta sekä omaisuudenhoito. Se keskittyy palveluissaan asiakastilien hoitoon sekä maksutapahtumien, laina-, säästö- ja sijoitussuunnitelmien hoitoon ja arvopaperikauppoihin. Rahoitusalan lisäpalveluita, kuten asuntolainoihin liittyviä säästösuunnitelmia ja vakuutus tuotteita, tarjotaan osana Pankin vakuutus edustusstrategiaa ("*bancassurance*"), jonka mukaisesti Pankki tekee yhteistyötä rahoitusliitännäisillä aloilla toimivien johtavien yhtiöiden kanssa.

Commerzbank-konserni on jaettu kolmeen alueeseen: asiakaspankki, omaisuusperusteinen rahoitus ("*asset based finance*") ja päättäneiden vastuiden hoitaminen ("*run-off portfolio*") (sijoitussalkkujen uudelleenjärjestelystä vastaava yksikkö, "*Portfolio Restructuring Unit, PRU*"). Asiakaspankki käsittää Commerzbankin asiakassuuntautuneen ydinliiketoiminnan. Tarkemmin ottaen siihen kuuluu neljä segmenttiä, yksityisasiakkaat ("*Private Customers*"), *Mittelstandsbank*, yritykset ja markkinat ("*Corporates & Markets*") sekä Keski- ja Itä-Eurooppa ("*Central & Eastern Europe*"). Omaisuusperusteisen rahoituksen yksikköön kuuluvat pääasiassa liikekiinteistöt ("*Commercial Real Estate*"), julkinen rahoitus ("*Public*

Finance) ja alusrahoitus. Run-off-yksikköön kuuluvat kaikki sijoitussalkut, joita Pankki ei enää halua pitää ja jotka on siirretty omaan erilliseen yksikköön.

Commerzbankin liiketoiminta keskittyy pääasiassa Saksan markkinoille. Varainhoidossa (*Wealth Management*) ydinmarkkinoina pidetään lisäksi Itävaltaa, Luxemburgia, Singaporea ja Sveitsiä sekä yritysliiketoiminnassa Eurooppaa, Yhdysvaltoja ja Aasiaa.

Yksityiskohtaista lisätietoa Liikkeeseenlaskijasta on esitetty kohdassa "Description of the Issuer" sivulta 161 alkaen.